

DŁUGIE LISTY KONTROLNE

Przetłumaczone przez Rafał Deda

Lista kontrolna RBI i Ekogram Rodziny

Przeprowadzający wywiad _____ Data _____

Obserwator _____ Odpowiedzi poprawne: _____ Wynik: _____ %: _____

SYSTEM OCENY + WYKONANO ZGODNIE Z OPISEM. +/- WYKONANO CZĘŚCIOWO. – NIE WYKONANO LUB WYKONANO NIEWŁAŚCIWE

Czy przeprowadzający wywiad	Wynik	Komentarz
Ekogram rodziny		
1. Przywitał się z rodziną i przedstawił wszystkie osoby oraz ich zadania (np. sporządzanie notatek)		
2. Poinformował rodzinę o celu ekogramu (np. ustalenie osób wspomagających rodzinę, w tym przyjaciół oraz krewnych?)		
3. Poinformował rodzinę, że nie musi mówić o rzeczach, o których nie chce mówić?		
4. Zapytał rodzinę, kto mieszka w domu razem z dzieckiem i narysował ramkę pośrodku kartki papieru, aby umieścić tam te osoby?		
5. Zapytał o wiek pozostałych dzieci?		
6. Zapytał o rodzinę wielopokoleniową po stronie osoby udzielającej wywiadu?		
7. Narysował nad ramką rodziny nuklearnej osoby udzielające nieformalnego wsparcia?		
8. Zadał dodatkowe pytanie oceniające poziom wsparcia każdej osoby udzielającej nieformalnego wsparcia (np. jak często respondent/ka rozmawia lub spotyka się z osobą udzielającą wsparcia)?		
9. Narysował dla każdej osoby udzielającej wsparcia linie określające jego poziom (tzn. silne, umiarkowane, niewielkie, stresujące)?		
10. Zapytał o rodzinę wielopokoleniową po stronie dorosłego partnera (np. współmałżonka)?		
11. Zapytał o przyjaciół, w tym o najlepszego przyjaciela osoby udzielającej wywiadu?		

R. A. McWilliam (Czerwiec 2017)

12. Zapytał o sąsiadów?		
13. Zapytał o wsparcie duchowe (np. kościół, synagoga, meczet)?		
14. Zapytał o pracę, w tym o zarobki oraz zadowolenie z pracy?		
15. Zapytał o zajęcia rekreacyjne członków rodziny?		
16. Zapytał o usługi, których odbiorcą jest rodzina, a szczególnie dziecko w ramach wczesnej interwencji/edukacji specjalnej we wczesnym dzieciństwie(EI/ECSE)?		
17. Zadał dodatkowe pytania do każdej formy formalnego wsparcia, celem oceny poziomu wsparcia (np. jak bardzo respondent jest zadowolony z realizatora usług)?		
18. Zapytał o personel medyczny zaangażowany w pomoc dziecku?		
19. Zapytał o wsparcie finansowe (tzn. o instytucje pokrywające różne koszty)?		
20. Zapytał co sądzą o ekogramie, w momencie gdy rodzina potwierdziła, że nie ma już żadnych innych form wsparcia?		
21. Powtórzył, że te informacje posłużą realizacji celów, które rodzina wyznaczy w kolejnym etapie?		
22. Powiedział rodzinie, co stanie się dalej z ekogramem (np. wykonanie kopii dla rodziny, umieszczenie w aktach)?		
23 Powiedział rodzinie, że następnie będzie odpowiadała na pytania o codzienne życie, co pomoże zdecydować jakie są priorytety wczesnej interwencji?		
Początek RBI		
24. Ustawił miejsca siedzące w taki sposób, aby główna osoba przeprowadzająca wywiad siedziała obok rodzica, a osoba robiąca notatki (jeśli jest obecna) obok osoby przeprowadzającej wywiad?		
25. . Określił cel RBI (tzn. poznanie rodziny oraz pomoc w podjęciu decyzji, czego oczekuje od wczesnej interwencji/edukacji specjalnej we wczesnym dzieciństwie?		
26. Zapytał rodziców o ich główne obawy związane z dzieckiem lub rodziną?		

Czynności dnia codziennego		
27. Pozostawał skupiony na czynnościach dnia codziennego, a nie na dziedzinach rozwoju?		
28. Używał określenia „pora dnia”?		
29. Używał w początkowej fazie pytań otwartych, celem zrozumienia każdej czynności i jej funkcji (a następnie pytań zamkniętych, jeśli zaszła taka potrzeba)?		
30. Pytał, co podczas każdej z czynności robią inni członkowie rodziny lub uczniowie w klasie, poza dzieckiem?		
31. Zadawał dodatkowe pytania o zaangażowanie w czynność, w tym udział dziecka oraz jego rolę?		
32. Zadawał dodatkowe pytania związane z samodzielnością?		
33. Zadawał dodatkowe pytania związane z relacjami społecznymi?		
34. Zadawał pytania odpowiednie pod kątem rozwojowym?		
35. Pytał o perspektywę osoby udzielającej wywiadu (dlaczego myśli, że dziecko zachowuje się w taki sposób)?		
36. Spytał, co osoba udzielająca wywiadu chciałaby, aby stało się w ciągu 6 m-cy od spotkania, gdy nie stwierdzono problemów w codziennych czynnościach?		
37. Zapytał po opisanii przez osobę udzielającą wywiadu każdej czynności dnia codziennego o ocenę przez rodzica w skali 1-5 jego satysfakcji lub nauczyciela o jego postrzeganie zgodności?		
38. Zapytał o czynności poza domem, na które dziecko poświęca > 15 godzin tygodniowo (np. przedszkole)? Pytania te mogą być zadane opiekunom w czasie tego wywiadu, lub przeniesione z poprzedniego RBI.		
39. Zadawał pytanie „Co dzieje się później?” aby przejść od jednej czynności do kolejnej?		a
Styl		
40. Wywierał pozytywny wpływ (np. odpowiedni wyraz twarzy, ton głosu, otwartość)?		

41. Utrzymywał odpowiednie tempo rozmowy (konwersacyjny styl, niezbyt dużo czasu poświęconego na robienie notatek, niemarnowanie czasu)?		
42. Pozostawał skupiony podczas całego wywiadu?		
43. Potwierdzał odbiór informacji od osoby udzielającej wywiadu (przytakiwanie, pozytywne komentarze)?		
44. Używał metod aktywnego słuchania (parafraza, wyjaśnianie, podsumowywanie)?		
45. Unikał dawania rad?		
46. Utrzymywał pozycję nieoceniającą?		
47. Z łatwością powracał do wywiadu po przerwie?		
48. Pozwalał rodzinie na wyrażanie własnych opinii, obaw, etc. (tzn. unikał nakierowywania rodziny na to, co sam uważał za istotne)?		
49. Skupiał się na emocjach, nie faktach, szczególnie w przypadku delikatnych kwestii, takich jak pytania dotyczące czasu, zmartwień oraz zmian?		
Problemy w rodzinie		
50. Zapytał rodzinę „Czy macie wystarczająco dużo czasu dla siebie lub dla drugiej osoby?” (pytanie należy zadać tylko, jeśli wcześniej nie uzyskano na nie odpowiedzi)?		
51. Zapytał rodzinę „Gdy nie śpicie w nocy z powodu waszych trosk, to o co się martwicie?”		
52. Zapytał rodzinę „Jeśli moglibyście zmienić coś w waszym życiu, co byście zmienili?”		
53. Wyjaśnił następny krok w procesie: podsumowanie?		
Sporządzanie notatek		
54. Ustalił ile pomocy w zadawaniu pytań oczekuje od osoby robiącej notatki (jeśli taka osoba była obecna)?		
55. Sporządzał notatki po kolei dla każdej z czynności, używając czytelnych nagłówków?		
56. Zapisywał wszystkie obawy rodziców oraz inne istotne informacje (nie szczegóły)?		

57. Starał się osiągnąć ok. 3 gwiazdki dla większości czynności?		
58. Upewniał się, czy osoba robiąca notatki (jeśli była obecna) zapisywała obawy rodziców?		
59. Osoba robiąca notatki: Pytała o szczegóły, prosiła o powtórzenie lub dodatkowe informacje?		
60. Przyznawała ocenę w skali 1-5 dla każdej czynności?		
61. Osoba robiąca notatki: Przypominała osobie przeprowadzającą wywiad o poproszenie o ocenę, jeśli było to konieczne?		
62. Osoba robiąca notatki: pomagała osobie przeprowadzającej wywiad w przypadku pojawienia się trudności (np. marnowanie czasu, niezrozumienie pytania przez rodzinę, niezrozumienie odpowiedzi przez osobę przeprowadzającą wywiad) ale nie wykraczała poza swoją rolę?		
63. Osoba robiąca notatki: Siadała obok rodzica (podsumowanie dotyczy tylko rodziców, nie nauczycieli) i przeprowadzała podsumowanie zmartwień oznaczonych gwiazdkami?		
64. Przeprowadzała podsumowanie w czasie poniżej 5 minut, znajdując coś pozytywnego w każdej czynności oraz wszystkich obawach?		
65. Podczas podsumowania sprawdzała od czasu do czasu, czy rodzice wszystko rozumieją, ale nie wywoływała dodatkowej dyskusji, chyba że było to niezbędne, celem wyjaśnienia wątpliwości?		
Wybór rezultatów/celów		
66. Jeśli to konieczne, przeprowadzający wywiad wrócił na miejsce obok rodzica?		
67. Wyjął czystą kartkę papieru i zapytał rodzinę, nad czym chce pracować (tzn. nad nową listą)?		
68. Dał rodzinie wystarczająco dużo czasu, aby pomyśleli, co chcieliby osiągnąć?		
69. Jeśli rodzina wybrała < 10 rezultatów/celów, przekazał im notatki?		
70. Jeśli rodzina wciąż nie wybrała 10 rezultatów/celów, przejrzał notatki razem z nimi?		
71. Poprzestał na > 12 rezultatach/celach?		

72. Wyjaśnił rodzinie rezultaty/cele, które jej zdaniem nie są przydatne (tzn. nieistotne w kontekście czynności dnia codziennego)?		
73. Zapisał istotne czynności związane z każdym rezultatem/celem?		
74. Poprosił rodzinę o umieszczenie rezultatów/celów w kolejności od najważniejszych do najmniej istotnych?		
75. Powiedział rodzinie, co dalej stanie się z tymi informacjami (np. rezultaty/cele spisane w behawioralny, wymierny sposób; ustalone usługi) (np. rezultaty/cele zostaną spisane zgodnie z indywidualnym planem a usługi zostaną ustalone wraz z rodziną)?		
Opcjonalne: Spisanie rezultatów/celów razem z rodziną		
76. Zapytał rodzinę, czy zrobić przerwę przed rozpoczęciem spisywania celów?		
77. Omawiał poszczególne rezultaty/cele zgodnie z kolejnością odpowiadającą priorytetom rodziny?		
78. Dla rezultatów/celów dla dziecka, zapisał imię dziecka, które ma uczestniczyć w ich osiągnięciu?		
79. Zapisał czynności w przypadku których dana umiejętność jest wymagana?		
80. Zapisywał czynności w formie rzeczownika odczasownikowego z określnikiem (np. jedzenie łyżką, siedzenie z minimalną pomocą, układanie puzzli, używanie połączenia dwóch słów, bawienie się grzecznie z innym dzieckiem)?		
81. Ustalił z rodziną, jak ustalić, że dziecko może wykonać określoną czynność (tzn. kryterium opanowania umiejętności) oraz, opcjonalnie, zasugerował rodzaje kryteriów (np. „Na przykład, możecie wyznaczyć cel zjedzenia przez dziecko określonej liczby łyżek podczas posiłku”)? Zwykle kryterium dotyczy częstości występowania, czasu trwania, odległości lub ilości.		
82. Omówił z rodziną przy ilu czynnościach dana umiejętność powinna się pojawić (tylko jednej, wszystkich, dwóch lub trzech, etc.) podczas dnia?		
83. Omówił z rodziną przez jaki okres czasu dana umiejętność powinna się pojawiać (3 dni z rzędu, cały tydzień, cztery dni w ciągu tygodnia, etc.)?		

84. W przypadku rezultatów/celów dla rodziny, przedyskutował z rodziną jedno kryterium, którym może być określona data (np. pierwszy sierpnia), lub więcej, jeśli była taka potrzeba.	
---	--

ZSUMMUJ WSZYTKIE PLUSY (+) I WPISZ JE NA PIERWSZEJ STRONIE. DODAJ WSZYSTKIE POPRAWNE ODPOWIEDZ, IGNORUJĄC „NIE DOTYCZY” I PUSTE POLA, I WPISZ OTRZYMANY WYNIK NA PIERWSZEJ STRONIE. PODZIEL PIERWSZY WYNIK (TZN. WSZYSTKIE PLUSY) PRZEZ DRUGI WYNIK (TZN. WSZYSTKIE POPRAWNE ODPOWIEDZI) I POMNÓŻ PRZEZ 100 ABY UZYSKAĆ PROCENT POPRAWNYCH KROKÓW. WPISZ WYNIK NA PIERWSZEJ STRONIE.

Lista kontrolna wizyty w domu w oparciu o czynności dnia codziennego (obecnie w trakcie nowelizacji)

Nazwisko nauczyciela nauczania początkowego: _____ Data: _____

Nazwisko obserwatora: _____

<i>Warunki wstępne: 10-12 celów funkcjonalnych dziecka oraz rodziny, pochodzących z dogłębnej oceny potrzeb czynności codziennych, np. z RBI oraz ekogramu. .</i>	
Czy nauczyciel nauczania początkowego	✓ ± -
Powitanie	
9. Przywitał wszystkich obecnych w przyjazny sposób?	
10. Przeprowadził krótką rozmowę towarzyską (tzn., niezwiązaną ze swoim zadaniem)?	
11. Jeśli jest zaznajomiony z domem, zajął zwykle zajmowane miejsce, a jeśli nie, zapytał rodzica*, gdzie powinien usiąść?	
12. Zapytał rodzica, jak sobie radzi?	
13. Jeśli rodzic podniósł jakiś problem, który chciałby omówić, kontynuował ten temat?	
14. Jeśli rodzic nie podnosi żadnego problem, zachęca go ponownie, pytając, czy jakaś nowa kwestia pojawiła się od ostatniej wizyty?	
15. Sprawdził w formularzu kolejnych kroków, na czym rodzina chciała się skupić podczas tej wizyty?	
16. Sprawdził formularz Matrix aby omówić daną umiejętność w kontekście konkretnej czynności ?	
Cel dla dziecka	
17. Zawsze omawia umiejętności w kontekście czynności dnia codziennego (np. „O jakiej porze dnia obserwujecie to zachowanie?” „O jakiej porze dnia chcielibyście, żeby dziecko to robiło?”)?	
18. Zadaje przynajmniej cztery pytania przed wysunięciem sugestii, np.	
a. Co dziecko robi teraz (w związku z celem lub problemem)?	
b. Kiedy i gdzie się to zdarza?	
c. Co wy robicie?	
d. Co chcielibyście, aby dziecko robiło?	
e. Co się dzieje, kiedy wy _____? (prawie sugestia)	
19. Wysuwa sugestie (np. „Czy kiedykolwiek próbowaliście _____?”)	
20. Omawia wyłącznie praktyki oparte o badania naukowe (tzn. unika sugerowania praktyk, które zdaniem ekspertów nie są poparte dowodami lub prawdopodobieństwo ich skuteczności jest niskie – np. stymulacja oralno-motoryczna, terapia zabawą, integracja sensoryczna i inne niezależne formy podejścia)?	
21. Jeśli rodzic był zainteresowany interwencją (rozwiązaniem problemu), czy uzyskano potwierdzenie (np. „Czy chcecie spróbować tego rozwiązania?”)?	
14. Po prezentacji rozwiązania, zapytał o prawdopodobieństwo skuteczności interwencji (np. „Czy uważacie, że to zadziała?”)?	

*„rodzic” będzie dalej używany do określenia osoby dorosłej, mając na względzie, że może to być inny krewny, rodzic zastępczy itp.

15. Sprawdził, czy rodzic jest w stanie sam przeprowadzić interwencję (np. „Przy wszystkich innych czynnościach wykonywanych o tej porze dnia, czy uważacie, że będziecie w stanie to zrobić?” lub „Nie jestem pewny, czy dobrze to opisałem. Czy uważacie, że możecie to zrobić”)?	
16. Zapisał interwencję w Formularzu kolejnych kroków, jako coś, nad czym rodzina będzie pracować?	
18. Kiedy poruszono problem z dzieckiem, w miarę możliwości zapytał rodzica, czy może mu pokazać, co wtedy robi dziecko, lub co robi rodzic?	
PREZENTACJA WYKONYWANA PRZEZ NAUCZYCIELA NAUCZANIA INDYWIDUALNEGO (8 KROKÓW)	
19. Rozmawiał z dorosłym na temat swojej sugestii?	
19. Jeśli rodzic wydawał się nie rozumieć, czy zapytał o możliwość zademonstrowania działania?	
20. Powiedział rodzicowi co zamierza zrobić?	
21. Wykonał tę czynność?	
22. Powiedział rodzicowi, co zrobił i podkreślił rezultat takiej strategii?	
23. Zapytał rodzica, czy chciałby także spróbować?	
24. Jeśli rodzic się zgodził, czy obserwował go; jeśli się nie zgodził, czy nie naciskał na niego?	
25. Jeśli rodzic się zgodził, czy pochwalił go i przekazał ograniczoną ilość konstruktywnych informacji zwrotnych?	
26. Po zakończeniu interwencji, wykorzystując formularz Matrix, zapytał rodzica, czy chciałby przedyskutować inne umiejętności w ramach danej czynności lub inne pory dnia, kiedy dana umiejętność jest potrzebna?	
27. Przy tej samej czynności, ale innych umiejętnościach, spytał rodzica co chciałby zmienić o tej porze dnia, poza używaniem przez dziecko tej umiejętności?	
28. Zapytał rodzica o cele związane z tą czynnością?	
29. Zapytał rodzica, czy chciałby porozmawiać o jednym z tych celów (tzn. skupić się na nim)?	
30. W przypadku tej samej umiejętności, ale innych czynności, zapytał rodzica jak dziecko radzi sobie z właśnie omówioną umiejętnością w innych porach dnia, szczególnie tych określonych w planie a tym samym w formularzu Matrix?	
31. Zapytał rodzica, na temat jakiej innej pory dnia chciałby jeszcze porozmawiać (tzn. skupić się na nowym kontekście)?	
Cel rodziny	
32. Sprawdził ekogram rodziny w poszukiwaniu potencjalnych rozwiązań?	
33. Zadał przynajmniej cztery pytania przed wysunięciem sugestii, np.	
a) Co się dzieje?	
b) Co robicie?	
c) Co zrobiliście aby osiągnąć cel?	
d) Co chcielibyście osiągnąć?	
e) Co waszym zdaniem musicie zrobić?	
f) Co by się stało, gdybyście _____? (prawie sugestia)	
34. Wysunął sugestię (np. „Czy kiedykolwiek próbowaliście _____?”)?	
36. Zapytał, czy jest coś, w czym może pomóc?	

37. Jeśli było to stosowne, powiedział rodzicowi jak może pomóc, a nie pomagał bezpośrednio?	
Podsumowanie wizyty	
38. Omówił z rodzicem trzy główne części Formularza kolejnych kroków?	
a) Co dzisiaj zrobiliśmy	
b) Co będziemy robić w czasie pomiędzy tą a następną wizytą	
c) Na czym skupimy się podczas następnego wizyty	
W czasie całej wizyty, wedle potrzeby (nie każdy punkt musi być pożądanym przy każdej wizycie)	
Wsparcie emocjonalne	
39. Był szczególnie pozytywny względem dziecka i rodzica?	
40. Reagował na zmartwienia rodziny (tzn. zwracał uwagę na komentarze rodziców)?	
41. Skupiał się na całej rodzinie, także rodzinie wielopokoleniowej – szczególnie na samopoczuciu głównego opiekuna (tzn. celowo pytał, jak on/ona się czuje)?	
42. Był przyjazny, a nie oficjalny?	
43. Wykazywał się wrażliwością, wczuwał się w sytuację rodziny?	
Wsparcie materialne	
44. Dopilnował, żeby podstawowej potrzeby (np. schronienie, jedzenie, ubrania) były spełnione?	
45. Dopilnował, aby dostępny był sprzęt ułatwiający funkcjonowanie dziecka, w tym atestowany sprzęt, a szczególnie urządzenia komunikacyjne?	
Wsparcie informacyjne	
46. Dopilnował, żeby rodzina miała dostęp do informacji o niepełnosprawności dziecka?	
47. Dopilnował, żeby rodzina miała dostęp do informacji o rozwoju dziecka?	
48. Dopilnował, żeby rodzina miała dostęp do informacji o pomocach, w tym usługach?	
49. Dopilnował, żeby rodzina miała dostęp do informacji o interwencjach (tzn. co mogą zrobić z dzieckiem)?	
Wychowywanie dzieci	
50. Zachęcał rodzinę, żeby często, pozytywnie rozmawiała z dzieckiem?	
51. Zachęcał rodzinę, żeby czytała często i wspólnie z dzieckiem?	
52. Zachęcał rodzinę, żeby często bawiła się z dzieckiem, w sposób otwarty i zabawny?	
53. Zachęcał rodzinę, żeby uczyła dziecko przy użyciu nauczania incydentalnego, strategii zachęcania i zasad wzmacniania dziecka?	
Suma ✓	
Suma poprawnych odpowiedzi	
% poprawnych odpowiedzi	

[Data publikacji]